

Vergaderjaar 2021–2022

31 293

Primair Onderwijs

31 289

Voortgezet Onderwijs

Nr. 615

**BRIEF VAN DE MINISTER VOOR PRIMAIR EN VOORTGEZET
ONDERWIJS**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 april 2022

We kennen allemaal die éne leraar, die een vuurtje bij je aanwakkert, ziet wie je bent en je stimuleert om het beste uit jezelf te halen. Leraren die hun leerlingen enthousiast maken om een boek te lezen, rekenen steeds weer begrijpelijk uitleggen en leren hoe je respectvol met elkaar omgaat. We willen dat elk kind en elke jongere zulke leraren tegenkomen op school. Zodat iedereen die van school komt goed kan lezen, schrijven, rekenen en weet hoe we met elkaar omgaan in Nederland.

Het is daarvoor essentieel dat er genoeg leraren zijn die hun vak goed kunnen uitoefenen, samen met schoolleiders, onderwijsassistenten en al die andere mensen die de school elke dag weer draaiende houden. Dat is niet altijd gemakkelijk, zeker niet als je te weinig collega's hebt door het personeelstekort waar heel ons land mee kampt. Mijn eerste weken als Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs ben ik hier direct over in gesprek gegaan met leraren, schoolleiders, ondersteuners en alle partijen uit het veld. Ik heb daarbij de complexiteit meegekregen om hiermee aan de slag te gaan, maar ook de noodzaak. Met de basis die het coalitieakkoord biedt om hier een stap in te zetten, heb ik met vertegenwoordigers van docenten, schoolleiders, onderwijs ondersteunend personeel, werkgevers en opleiders gesproken. Ik zie dat er veel energie is om aan de slag te gaan en om acties te nemen om een goed werkende onderwijsarbeidsmarkt te realiseren. Actie is nodig, niet alleen vandaag, ook de komende jaren. En we moeten het samen doen. Het onderwijs en de politiek hebben het te lang lastig gehad met elkaar. Onrustige jaren, waarin leraren zich miskend voelden en er te weinig geld was voor scholen. Laten we dat achter ons laten. We slaan de handen ineen en investeren deze kabinetsperiode in goede leraren en daarmee in goed onderwijs.

Met deze brief informeer ik uw Kamer dat ik samen met de PO-Raad, de VO-Raad, de Algemene Onderwijsbond (AOB), het CNV Onderwijs, de Federatie van Onderwijsvakorganisaties (FvOv), de Algemene Vereniging

voor Schoolleiders (AVS) en FNV O&O een onderwijsakkoord heb gesloten om structureel € 1,5 miljard euro te investeren in het funderend onderwijs. Het onderwijsakkoord inclusief de financiële tabel vindt u in de bijlage bij deze brief¹.

En we doen nog meer. We beseffen dat de grote uitdagingen in het onderwijs een lange adem vragen. Samen met de Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap, deze partijen en andere betrokken organisaties, waaronder de lerarenopleidingen werken we een ambitieuze agenda uit voor de komende jaren; een eerste opzet hiertoe is reeds ontworpen. Hierover hoop ik u gezamenlijk met de Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap voor de zomer verder te kunnen informeren. Zo willen we alles uit de kast halen om het lerarentekort aan te pakken en tot een goed werkende arbeidsmarkt van de sector onderwijs te komen.

Het onderwijsakkoord

Hoger salaris onderwijspersoneel primair onderwijs

We beginnen met het dichten van de loonkloof tussen het primair en voortgezet onderwijs, een langgekoesterde wens in het onderwijs én opgave uit het regeerakkoord². Het gaat om een enorme investering van 919 miljoen euro³ in de beloning van al het onderwijspersoneel in het primair onderwijs, inclusief het voortgezet speciaal onderwijs. Met deze investering krijgen zij dezelfde beloning als collega's in de sector voortgezet onderwijs met gelijkwaardige functies. Het loonperspectief de komende jaren voor het personeel in het primair onderwijs verbetert als gevolg hiervan gemiddeld met 9 procent; dit jaar is dat minimaal 4 procent. Voor leraren bedraagt de gemiddelde loonstijging de komende jaren zo'n 5.300 euro per jaar, dat is circa 10 procent. Voor het onderwijs-ondersteunend personeel gaat het om gemiddeld ongeveer 5 procent. Deze percentages geven een indicatie van de stijging in de beloning. Er zijn echter grote individuele verschillen in procentuele groei. Dat komt doordat het hierbij gaat om een transitie naar een nieuw salarisgebouw en niet om een generieke loonmaatregel.

Schoolleiders primair en voortgezet onderwijs

Ook voor schoolleiders wordt de loonkloof gedicht. Schoolleiders in het primair onderwijs ontvangen een arbeidsmarkttoelage. Zij hebben een cruciale rol om met het lerarenteam te zorgen voor goed onderwijs. Het loonperspectief (inclusief verbetering als gevolg van het dichten van de loonkloof) verbetert de komende jaren met gemiddeld 11 procent (circa 8.300 euro per jaar); dit jaar is dat minimaal 5 procent. Voor de schoolleiders in het voortgezet onderwijs komen extra middelen beschikbaar voor hun professionele ontwikkeling. Hiervoor komt structureel 10 miljoen euro beschikbaar.

Minder werkdruk

De laatste jaren is er in de kranten en op tv veel aandacht geweest voor leraren op de basisschool, en minder voor docenten op de middelbare school. Maar ook daar is de werkdruk hoog en staan leraren voor grote

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

² Met deze afspraak in het onderwijsakkoord over het dichten van de loonkloof is invulling gegeven aan het verzoek van Paternotte uit zijn motie van 19 januari 2022 (Kamerstuk 35 788, nr. 129). In die motie was de regering verzocht om met een brief te komen over het dichten van de loonkloof om daarmee de cao-onderhandelingen te bespoedigen.

³ Dit is inclusief de 500 miljoen euro van de motie Hermans (Kamerstuk 35 925, nr. 13).

uitdagingen. We willen ook deze onmisbare vakmensen steun en waardering geven. Daarom investeren we 300 miljoen euro in de aanpak van werkdruk in het voortgezet onderwijs, zoals dat eerder al in het primair onderwijs gebeurd is. De sociale partners kijken gezamenlijk wat in het voortgezet onderwijs goede afspraken zijn over de besteding, zodat het geld daar terecht komt waar het nodig is en bijdraagt aan meer plezier in het werk. Hier zal bijvoorbeeld de medezeggenschapsraad een rol in hebben, net als in het primair onderwijs.

Extra tijd

Als je je vak goed wilt blijven uitoefenen, wil je je blijven ontwikkelen en bijscholen. Daar heb je tijd voor nodig. Leraren krijgen hier vanaf dit schooljaar extra ruimte voor. Hiervoor is 118 miljoen euro structureel beschikbaar. De manier waarop dit verdeeld wordt, wordt nog uitgewerkt in de cao. We helpen leraren, leidinggevend en onderwijsondersteuners ook door het onderwijs een duidelijke opdracht mee te geven. We focussen meer op de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap. De extra ruimte is een steun in de rug om deze focus op basisvaardigheden én de bijstelling van het curriculum te kunnen doen.

Extra toelage

Alle kinderen hebben goede leraren nodig, maar voor de één is dit nog belangrijker dan voor de ander. Als je extra hulp nodig hebt omdat je taal zo moeilijk vindt. Of omdat je bijvoorbeeld veel zorgen hebt, omdat het thuis niet lekker loopt. Dan is het essentieel dat op jouw school voldoende leraren, ondersteuners en begeleiders zijn, zodat ook jij eerlijke kansen krijgt en een stevige basis voor de toekomst bouwt. Op scholen met veel kwetsbare leerlingen, krijgt het onderwijspersoneel daarom een arbeidsmarkttoelage bovenop het salaris. Hiermee is met het Nationaal Programma Onderwijs al ervaring opgedaan en dit krijgt vanaf 2023 een structureel karakter. Op basis van de ervaringen en evaluatie van de huidige arbeidsmarkttoelage kan de precieze invulling van de toelage wijzigen, maar het doel ervan blijft overeind. Sociale partners maken hierover een afspraak in de cao. Hiervoor komt structureel ruim 150 miljoen euro beschikbaar.

Een opzet tot een brede werkagenda

Het komend jaar werken de Minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap en ik samen met sociale partners en andere betrokken organisaties, waaronder de lerarenopleidingen, verder aan maatregelen die de werkomgeving van de onderwijsprofessional aantrekkelijker maken. We kijken hoe schoolbesturen – via hun strategisch personeelsbeleid – de professionele- en loopbaanontwikkeling ondersteunen. Zowel van de leraar, de schoolleider als van het onderwijsondersteunend personeel. We bekijken hoe we de zeggenschap van het onderwijspersoneel en de inspraak van ouders en leerlingen kunnen verbeteren. En we kijken hoe we de deeltijdfactor kunnen vergroten. Tot slot verkennen we dit jaar de mogelijkheden voor één cao in het primair én voortgezet onderwijs, inclusie het vso. We starten hier direct na het mei reces mee.

Daarnaast gaan we snel met de lerarenopleiders en andere betrokkenen stappen zetten in de gezamenlijke aanpak van het verbeteren van de onderwijsarbeidsmarkt en de aanpak van de tekorten. We denken daarbij aan het verhogen van de instroom in de opleidingen en het verbeteren van de zijinstroom routes. We zullen een plan maken om in het bijzonder de academische instroom te verhogen. De begeleiding van startende leraren en schoolleiders is ook van groot belang. Tegelijkertijd kijken we

ook naar innovatieve manieren om de organisatie rond het geven van onderwijs stapsgewijs verder te brengen waarbij de kwaliteit van onderwijs steeds voorop zal blijven staan. Tot slot willen we werken aan het oplossen van de knelpunten in het huidige bevoegdhedenstelsel. Het huidige stelsel voldoet voor een groot deel van het onderwijs, maar kent vooral in het voortgezet onderwijs knelpunten. Deze zijn het meest urgent in het vmbo, daarom pakken we die het eerst op.

Tot slot

We houden elkaar vast, ook als het lastig is. Want alleen als we sámen strijden voor het allerbeste onderwijs, kunnen we slagen. Zodat, op hun beurt, elke leerling in ons land goed onderwijs krijgt. Aan de slag!

De Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs,
A.D. Wiersma